

Vzdělávací obor: **Osobnostní a sociální výchova**

Očekávaný výsledek učení: CSP-OSV-001-ZV9-005

Reflektuje své vzdělávací potřeby a využívá efektivní strategie učení.

Popis úrovně: Na cestě

- vnímá své potřeby při učení a diskutuje o možných způsobech jejich naplnění
- zkouší si různé cesty k dosažení vzdělávacích cílů a sdílet své zkušenosti, inspiruje se od ostatních
- na příkladech různých vzdělávacích obsahů a činností, které jsou pro něj náročné, zkouší různé vhodné techniky učení
- v modelových situacích získává zkušenost s možnými způsoby překonávání překážek při učení a reflektuje přínosy
- zkouší reflektovat zkušenosti s učením v různých formách (například samostatně a ve skupině)

Aktivní metody učení

Autor: Jana Bětík Wills

Anotace

Žáci diskutují tipy na efektivní učení. Rozvíjí dovednost učit se pomocí několika aktivních metod učení. Získávají zkušenost s technikami a reflektují je. Cílem je také dovednost používat různé techniky při různých stylech učení.

Zadání pro žáky

1. EVOKACE

- Na začátek promítnout nákupní seznam (viz příloha) do receptu + za minutu si ho zkuste zapamatovat a po chvíli zapsat
- Zapsání si odpovědí na otázky: Jaké to pro mě bylo? Co mi pomohlo si to zapamatovat? Co mě naopak rušilo/zabránilo si to dobře zapamatovat?
- Sdílení ve dvojici.
- Necháme zaznít, co by někdo chtěl z diskuze sdílet (např. 5 příspěvků)

2. UVĚDOMĚNÍ

- Žáky rozdělíme na 3 skupiny. Každá skupina se zamyslí na 5 tipy pro efektivní učení
- Výstupem skupiny bude 5 tipů pro efektivní učení/jak neprokrastinovat/pečovat o sebe) - např. Napsané na POST IT papírky.

3. krátká relaxace (volitelně, pokud je potřeba je zkoncentrovat)
 - nácvik “krabíkového” dechu: na počítání do 4 nádech, pak na 4 podržet dech, na počítání do 4 výdech a na počítání do 4 podržet dech
4. REFLEXE
 - Společně sdílíme tipy od skupinek budeme všichni dohromady sdílet a učitel zapíše na jeden poster.
 - Učitel může rovnou zapisovat tipy na učení do dokumentu a pak rovnou pošle na tiskárnu a dá dětem na konci hodiny.
 - Každý si k sobě zapíše 3 body, na které se bude do příště zaměřovat.
5. Vyzkoušení technik
 - Pokud učivo nepoužíváme, zapomínáme? Pamatujete si něco z receptu?
 - Dnes si vyzkoušíme některé z technik učení, které by vám při učení (i něčeho komplikovanějšího než je recept) mohli pomoci se něco naučit. Existují techniky učení, které mohou fungovat napříč různými typy lidí.
 - U každého ze 3 pracovních hnízd je nějaký učební obsah, který by si žáci měli zapamatovat. A ke každému hnízdě učitel připraví jinou techniku (jejich popis je v příloze Techniky učení), krátce vysvětlí celé třídě.
6. Ve skupině pak proběhne krátká reflexe technik pomocí těchto 3 otázek, každý si zapisuje k sobě do zápisků:
 - Jak často takovou metodu využívám již teď?
 - V čem mi přijde dobrá?
 - Při kterém učivu si umím představit, že bych tuto metodu využil?

Lze také rozdat přílohu Techniky učení i jako pracovní list a doplnit tipy od dětí i učitele.

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
Klíčová kompetence k učení Umění se učit KKU-USU-000-ZV9-001	<i>Řídí vlastní procesy učení.</i>	• provázím žáky diskusí o tom, které techniky učení mohou využít při následném učení • navozuji takové situace, při nichž si žák zkouší odhadování vlastních sil a možností, definování překážek v učení apod. • zamýšlím se se žáky nad tím, co jim pomáhá jejich učení (prostor, čas, pomůcky, forma práce, styly učení aj.) • shromažďuji a sdílím zdroje, které mohou žákům pomoci v učení • dávám prostor žákům učit se mezi sebou navzájem • učím žáky shromažďovat důkazy o jejich posunu v učení • dávám žákům prostor pro reflexi toho, co se naučili a jak k tomu došli (metakognitivní stránka učení)

Metodický komentář pro učitele

1) Je dobré začít u něčeho jednoduchého, co se mohou naučit. A skrze tuto aktivitu je přivést k uvědomění, jak funguje učení. Že si vyvoláváme něco z paměti. Můžete je krátce seznámit s tím, jak funguje paměť.

2) Je možné využít i případná videa dostupná online s tipy jak na učení. Každopádně po skupině i pak chcete, aby z každého videa vybrali (napsali na post it) nějaké tipy k učení.

3) Krátké relaxační techniky vkládáme vždy, když vnímáme, že jde energie žáků dolů. Skvělé je různě je obměňovat, seznámit žáky s tím, že proto jim ukazujete různé relaxační techniky, protože každému vyhovuje něco jiného, a je na nich, kterou by pak mohli využívat. Proto, ať jsou k tomu otevření, a každou si vyzkouší ideálně vícekrát, aby věděli, co sedí jim. Jako inspirace se dají použít různé mindfulness cvičení.

4) Tipy jednotlivých skupin pak sdílíme v celé skupině. Učitel sbírá tipy na tabuli, případně doplňuje o své tipy. Nebo žáci sami dávají post-ity na tabuli a učitel zatím zapisuje do dokumentu a může jim na konci hodiny vytisknout. Žáci si nakonec napíší 3 tipy, které jsou jim blízké, mohli by využít, napíší si kde a do příští hodiny zkusí něco z toho použít.

5) Tato fáze může pokračovat s časovým odstupem

Na začátku žáky „vyzkoušíme“, kolik si zapamatovali z minulé hodiny - receptu. Lze propojit s tématem krátkodobé a dlouhodobé paměti. Může navázat na to, jak se učíme na testy a pokud učivo nepoužíváme, tak ho zapomínáme.

Učitel si předem připraví 3 pracovní hnízda. U každého je nějaký učební obsah, který by si žáci měli zapamatovat. A ke každému hnízdě připraví techniku (její popis), jak ji použít a krátce vysvětlí celé třídě. Na každé stanoviště pak skupiny žáků potřebují nejméně 10 minut. Nebo v dvouhodinovce 15 minut.

6) Na konci je klíčová reflexe technik, aby si každý žák k sobě napsal, kdy by měl takovou techniku vyzkoušet. Za domácí úkol má, alespoň 1 z nich vyzkoušet při příštím učení se něčeho.

Další hodiny mohou sloužit k seznámení s různými typy dělání poznámek (Cornell notes, myšlenkové mapy, další pravidla kvalitního psaní poznámek atd.) a hlavně procvičování jednotlivých technik učení opakovaně.

Popis ověřování

Učitel*ka sleduje, vede žáky k:

- reflexi svého učebního stylu a vyzkoušených technik učení
- uvědomění proměny zapamatovaného obsahu v čase
- uplatnění jednotlivých technik i při učení ve škole i mimo školu
- vzájemnému učení a podpoře v učení

Přílohy

- nákupní seznam
- techniky učení